

El bateig d'un rei

Més que una obra de teatre

Ferran Marín Ramos

Resum: «El bateig d'un rei» no és només una obra de teatre, és un mitjà escènic per a divulgar i posar en valor l'urbanisme medieval de Constantí, així com una època d'esplendor en la història de la nostra vila, a cavall entre els segles XIII i XIV. L'eix vertebrador d'aquest projecte és la figura de Jaume II, donada la seva importància i la quantitat d'esdeveniments relacionats amb Constantí protagonitzats per aquest personatge. Inicialment, un dels objectius del projecte era implicar el teixit associatiu del poble per a fer un viatge enrere en el temps durant un cap de setmana.

Paraules clau: Jaume II, Patrimoni Cultural, Constantí, Teatre

Resumen: «El bautizo de un rey» no es sólo una obra de teatro, es un medio escénico para divulgar y poner en valor el urbanismo medieval de Constantí, así como una época de esplendor en la historia de nuestra villa, a caballo entre los siglos XIII y XIV. El eje vertebrador de este proyecto es la figura de Jaume II, dada su importancia y la cantidad de acontecimientos relacionados con Constantí protagonizados por este personaje. Inicialmente, uno de los objetivos del proyecto era implicar al tejido asociativo del pueblo para hacer un viaje atrás en el tiempo durante un fin de semana.

Palabras clave: Jaume II, Patrimonio Cultural, Constantí, Teatro

Abstract: «The baptism of a king» is not only a play, it is a scenic way to spread and put in value the mediaeval urbanism of Constantí, as well as a period of splendour in the history of our town, between the 13th and 14th centuries. The axis of this project is the figure of king Jaume II, given his importance and the quantity of events related with Constantí starred by this character. Initially, one of the aims of the project was to involve the associations of the village to do a trip backwards in time during a weekend.

Keywords: Jaume II, Heritage, Constantí, Theater

INTRODUCCIÓ

Constantí pot presumir d'una dilatada història; malauradament, dins del nucli urbà a penes queden testimonis arquitectònics que en donin constància.

El castell, antany admirat per la seva bellesa i famós per la seva inexpugnabilitat, va ser desbastat l'any 1650. Aquest mateix any, l'església, un imponent temple romànic que va ser ampliat amb una nova nau i un vistós campanar separat de l'edifici, va ser cremada en la seva totalitat i no es va poder reconstruir.

Les muralles van patir les sotragades de les successives guerres i poc a poc van anar caient o, en el millor dels casos, van quedar amagades com a parets mestres dins d'algunes cases. De les muralles, però, encara conservem dues torres i un pany, així com algunes restes dels baluards cinccentistes disseminats per la vila.

Ara bé, conservem pràcticament intacte l'urbanisme medieval i molta documentació d'arxiu que dona fe de la importància que la nostra vila va tenir a l'edat mitjana per ser propietat senyorial i residència estival dels arquebisbes de Tarragona.

Jaume II i Constantí

La figura del rei Jaume II resulta desconeguda per a molts constantinencs tot i ser una peça fonamental en el desenvolupament social, econòmic i urbà del nostre poble.

Ferran Soldevila ens ha deixat ben documentat el bateig d'aquest monarca a l'església de Constantí el 29 de setembre de 1267.¹

Un altre investigador, Juan Manuel del Estal, relata com Jaume II va sojornar en diverses ocasions a la nostra vila i va signar-hi documents amb la rúbrica «in loco Constantino».²

Francesc Cortiella ressalta el fet que Jaume II va concedir el permís per fer mercat els dimarts,³ la pretensió del consell de la vila de celebrar una fira anual i l'oposició de la ciutat de Tarragona.

Finalment, Mn. Salvador Sabater relata amb tot luxe de detalls (més hagiogràfics que històrics, tot s'ha de dir) com el monarca va ordenar la cerca de la relíquia del braç de Santa Tecla i que la portessin a l'església de Constantí. Un any més tard trobem el rei encapçalant el seguici que traslladà el braç des de Constantí a la catedral de Tarragona.⁴

---

¹ Soldevila, Ferran. *Pere el Gran*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 1950-1962. P. 172-175.

² Estal, Juan Manuel del. *Itinerario de Jaime II de Aragón (1291-1327)*. Zaragoza: Institución «Fernando el Católico» (CSIC), col. Fuentes Históricas Aragonesas, núm. 47, Excma. Diputació de Zaragoza, 2009. P. 397, 642, 643 i 753.

³ Cortiella i Òdena, Francesc. *Història de Constantí*. Sindicat Agrícola de Constantí, Tarragona, 1981. P. 159.

⁴ Sabater, Mn. Salvador: *Historia de la Vila de Constantí, camp, arquebisbat y provincia de Tarragona, compaginada per Mossen Salvador Sabater, Pbre., rector de la mateixa*. Imp. De F. Arís y Fill,

I per si aquestes no fossin prou raons per a justificar el vincle que aquest rei va tenir amb el Camp de Tarragona i, especialment, amb la nostra vila, Jaume II es va fer enterrar a Santes Creus, a on ja reposaven les restes de Pere III el Gran i de Blanca d'Anjou, el pare i la dona del monarca.

El tema central

D'entre totes aquestes efemèrides, es va triar el bateig de Jaume II a Constantí com a tema central d'un projecte per a divulgar i posar en valor el patrimoni històric i l'urbanisme medieval de la vila.

El primer motiu que justifica aquesta tria és que es tracta d'un fet prou ben documentat, com indicàvem uns paràgrafs amunt.

El segon motiu és la seva importància simbòlica i la força motivadora que pot arribar a tenir entre els participants i els assistents als actes programats.

Finalment, perquè va ser tot un esdeveniment a l'època i això dona molt de joc tant pel que fa a l'ambientació i contextualització històriques com a la teatralització del fet mateix.

El projecte

«El bateig d'un rei» no és només una obra de teatre, és un mitjà escènic per a divulgar i posar en valor l'urbanisme medieval de Constantí, així com una època d'esplendor en la història de la nostra vila, a cavall entre els segles XIII i XIV, i que coincideix amb el poblament de la Vila de Dalt (carrers Església Vella i del Castell) i el trasllat del cementiri als afores, a l'actual Plaça de Mn. Cinto Verdader.

L'eix vertebrador d'aquest projecte és la figura de Jaume II, donada la seva importància i la quantitat d'esdeveniments relacionats amb Constantí protagonitzats per aquest personatge.

Inicialment, un dels objectius del projecte era implicar el teixit associatiu del poble per a fer un viatge enrere en el temps durant un cap de setmana. Per aconseguir-ho, s'havien previst tallers de patronatge per a cosir els vestits d'època i cursos d'història per a contextualitzar els diferents actes que es programessin.

Dificultats d'execució

Un projecte com aquest no està exempt de dificultats, que van des del camp polític-ideològic, passant pel fet social i acabant en els aspectes econòmics.

En efecte, avui en dia no acaba de seduir commemorar la figura d'un rei. Tanmateix, no podem jutjar amb ulls del segle XXI el que, sens dubte, fou tot un esdeveniment al segle XIII. Molt possiblement va omplir d'orgull els vilatans de llavors i se'n parlaria molts anys després.

Tarragona 1888. Existeix també una edició facsímil de l'any 1989 editada pel Centre d'Estudis de Constantí.

D'altra banda, Jaume II va desplegar tota la diplomàcia que va ser possible en els conflictes en què es va veure immers (Còrsega, Sicília i Sardenya, amb l'enfrontament del Papat, Gènova i França). Només en el cas de Mallorca va aplicar-hi mesures militars (va reincorporar les Illes a la Corona, una empresa que havia començat el seu pare, Pere III el Gran).

Es podria dir que Jaume II va pacificar molts conflictes que havia engegat el seu pare i que estaven encara en plena ebullició. Tot això plegat li va valdre el sobrenom de «el Just», encara que també va cometre accions terribles com, per exemple, la persecució dels templers.

Altre gran inconvenient fora la dotació pressupostària que cal invertir per a dur a terme la commemoració amb tot el rigor i professionalitat necessaris. No es pot descuidar un aspecte com aquest perquè és cabdal i d'ell depèn en bona part el seu èxit i la seva continuïtat.

Un tercer hàndicap és que no hem d'oblidar que es tracta d'una recreació històrica teatralitzada i no d'una simple obra de teatre, ja que l'objectiu final és divulgar i posar en valor i no només entretenir. El pes de tot el projecte no pot recaure només en els actors, sinó en tots els organitzadors, els participants i els assistents.

Altre aspecte a tenir en compte és que un projecte de gestió de patrimoni cultural ha de tenir continuïtat. Independentment del color de l'ajuntament, tots els grups municipals l'haurien de veure com una inversió que, ben gestionada, contribuiria a fer créixer entre els constantinencs el sentiment de pertinença.

La cohesió social, el sentiment de pertinença a una comunitat, és fonamental. Constantí ha tingut històricament molts problemes de cohesió social i continuen sent-hi perquè si bé les velles onades migratòries ja han anat sent integrades, amb les noves onades migratòries cal tornar a començar.

Potser no s'ha considerat prou la importància que els actes d'aquestes jornades esdevinguessin multiculturals i s'obris la participació a tothom, d'acord amb uns canals prèviament establerts. De cop la figura de Jaume II passaria a ser un referent comú de tots els constantinencs (quan ara es pot dir que cada veí té referents culturals, històrics, mediàtics... diferents).

Finalment, qualsevol projecte de gestió de patrimoni cultural es pot reconduir per a atreure visitants. Quedi clar, però, que ni és la panacea ni és quelcom que s'aconsegueixi d'avui per demà. És en aquest punt a on torna a cobrar importància tant la inversió econòmica que parlàvem com la implicació dels diferents sectors polítics, econòmics, socials i culturals del municipi.

Aquesta fórmula, la implicació de la totalitat dels agents locals, ja ha estat provada amb èxit en municipis com Tarragona (Tarraco Viva), Montblanc (Setmana medieval) o Alcover (Fira dels Bandolers), per citar només algunes de les poblacions més properes a Constantí.

La teatralització

El guió teatral està inspirat en la figura del joglar medieval, habitualment una persona amb alguna discapacitat física que malvivía contant històries, generalment en vers, pels mercats.

A l'obra, el narrador és el Cec de Sant Bartomeu, un pobre vell de la vila veïna de Centelles que en la seva joventut va ser copista a la cort de Pere el Gran, a València. O almenys això és el que pregona davant la incredulitat dels vilatans que l'escolten. A més, va ser l'encarregat de mostrar als visitants com era el Constantí del segle XIII, a la visita cultural prèvia a la representació.

L'esdeveniment històric i eix vertebrador del guió és el bateig de Jaume II a l'església de Constantí, documentat per Ferran Soldevila. Com el cec mateix reconeix al final de l'obra, però, el guionista s'ha pres algunes llicències que donen joc a la teatralització de l'esdeveniment i que confereixen a la representació un to humorístic com a contrapès de la solemnitat que amb tota seguretat tenia un esdeveniment d'aquesta transcendència.

Formalment, l'obra de teatre s'estructura en quatre actes. El primer comença amb el relat d'uns escrivans que fan la relació de despeses del bateig i ajuden a contextualitzar l'obra juntament amb el relat del cec entre acte i acte.

Seguidament, es narra l'arribada de Pere el Gran al castell de Constantí, a on és rebut per l'arquebisbe i per la seva dona, que va arribar uns dies abans. També és en aquest acte a on es descriuen els preparatius i les vicissituds que fan perillar el bateig, com ara la falta de padrí en renunciar Jaume II de Mallorca per motius d'estat.

En realitat, no es coneix qui va ser el padrí d'en Jaume, o almenys no hem trobat aquesta dada a la recerca prèvia a l'escriptura de l'obra. Aquest silenci documental ha estat utilitzat per a donar tensió a la trama i introduir les figures del batlle i la batllessa com a possibles padrins i que tanquen l'acte primer amb una nota d'humor.

L'acte tercer és la processó que el seguici reial fa des del castell de Constantí a l'església, des de la Plaça del Castell, a través del carrer Església Vella fins arribar a les Escales del Morrot. És un moment per acompanyar els protagonistes, admirar el vestuari d'època i contemplar la solemnitat de l'acte. La infanta Constança i el nadó van en carro mentre el seguici entona la «Salve Regina» solemne. Actors i recreacionistes fan retornar per uns minuts al segle XIII els indrets més antics de la nostra vila.

El quart acte el constitueix la cerimònia del bateig mateix, que en aquella època seria íntegrament en llatí. Per alleugerar la representació s'han conservat els moments clau de la cerimònia, en llatí, intercalat en el relat humorístic que una vilatana fa de l'acte als altres veïns.

L'últim acte és la celebració del banquet i el comiat per part del Cec de Sant Bartomeu qui ens deixa un bon motiu per a reflexionar: «només podem entendre el present coneixent el passat».

Mencions i agraïments

«Héroes Legendarios», associació recreacionista de Monsó (Osca), va muntar el campament medieval al parc de la Muralla. Els recreacionistes també van fer d'extres tant a la visita guiada prèvia a la representació com a l'obra mateix.

L'associació «Historica Vestimentum», de Casp (Saragossa), va ser l'enca- rregada del vestuari d'època per als actors i va posar la nota de color a la jornada. També van fer d'extres tant a la visita guiada prèvia a la representació com a l'obra mateix.

Darío Español, doctor en història i CEO de HP Lab, empresa sorgida a la Uni- versitat de Saragossa, especialitzada en el disseny i execució d'estratègies per a la difusió del patrimoni cultural.

Un grup d'actors constantinencs dirigits pel Marc Cardó va escenificar el guió de l'obra «El bateig d'un rei», escrit pel també constantinenc Ferran Marín, coor- dinador de la jornada.

Actrius i actors participants el 2018: Juli Gens (Infant Pere), Alèxia Pascual (Madona Constança), Genís Pascual (copista), Daniel Rodríguez (copista), Qui- met Curull (arquebisbe Benet de Rocabertí), Dolors Garcia (batllessa Saurina de Claramunt), Lluís Font (batlle Bartomeu de Montoliu), Dolors Reig (vilatana), Dani Castro (vilatà), Félix Pérez (majordom), Laia Torrents (vilatana), Roser Pascual (vilatana), Xavi Domingo (vilatà) i Ferran Marín (cec de Sant Bartomeu).

Actrius i actors participants el 2021: Félix Pérez (Infant Pere), Judit Sabaté (Madona Constança), Genís Pascual (copista), Daniel Rodríguez (copista), Qui- met Curull (arquebisbe Benet de Rocabertí), Dolors Garcia (batllessa Saurina de Claramunt), Lluís Font (batlle Bartomeu de Montoliu), Dolors Reig (vilatana), Jordi Villalbí (vilatà), Laia Torrents (vilatana), Paula Plana (vilatana), Maria del Mar Ale- jandre (majordoma), José Manuel Álvarez (pigall del cec) i Ferran Marín (cec de Sant Bartomeu).

No podem oblidar tampoc el paper decisiu que va tenir l'Ajuntament de Const- antí a través de la regidoria de Cultura, de qui va partir la idea d'escenificar fets històrics de la nostra vila i que en tot moment va mostrar la millor disposició per a la celebració de la jornada.

En últim lloc, però no menys importants, cal destacar la col·laboració de l'Arxiu de Constantí, en la persona del Josep Estivill, qui des del primer moment es va implicar en el projecte, així com la de tota la Brigada Municipal (sota la direcció de l'Antoni Segura), responsable de la logística de la jornada i responsable en bona part del seu èxit.

Crònica periodística de la jornada de 2018⁵

El passat 29/9/2018 es van complir 751 anys d'un fet importantíssim per a la vila de Constantí: el bateig de l'infant En Jaume, futur Jaume II d'Aragó. El 29 de

---

⁵ Fonts: <http://diaridigital.tarragona21.com/constanti-reviu-el-bateig-del-rei-jaume-ii-amb-una-jor- nada-de-recreacio-historica> i <http://www.tac12.tv/constanti/arxiu-constanti/item/5363-constanti-reviu- el-bateig-de-jaume-ii-durant-el-segle-xiii>

MATÍ

10.00 APERTURA DEL CAMPAMENT DE RECREACIÓ
Lloc: Parc de la Muralla

11.00 ESPIONATJ I JAMES: L'ARMADURES A FINALS DEL SECLE XII
Lloc: Parc de la Muralla

11.00 TALLER D'ESORJAMA ANTA D'ENR A NENS
Lloc: Parc de la Muralla

12.30 CERIMONIA DE VESTIR A UN CAVALLER CATALA DE 1267
Lloc: Plaça del Castell

29 DE SETEMBRE DE 2018 - PLAÇA DEL CASTELL I PARC DE LA MURALLA

COMMEMORACIÓ DEL 751 ANIVERSARI

BATEIG DE JAUME II

A L'ESGLÉSIA DE CONSTANTÍ

REPRESENTACIÓ TEATRAL I JORNADA HISTÒRICA

TARDA

17.00 CERIMONIA DE VESTIR A UN REI COM VA ANAR A LA GUERRA EN JAUME II
Lloc: Parc de la Muralla

18.30 VISITA DRAMATITZADA AL CONSTANTÍ DE 1257
Sortida des de la Plaça Ventreguer

19.30 COMIATS ENTRE CAVALLETS EN HONOR DEL INFANT EN JAUME
Lloc: Plaça del Castell

20.30 REPRESENTACIÓ TEATRAL «EL BATEIG D'UN REI»
Lloc: Plaça del Castell i Plaça del Morro

21.30 «SOBAR POPULAR AL POLIÈDRON»
Cal inscriure's a l'OAC de Constantí - Preu: 0€

COL·LABORA:
ACTORS I ACTRIS de CONSTANTÍ

HP-LAB
Patri(om)hium
www.patriomhium.com

REPOL

ORGANITZA:
Ajuntament de CONSTANTÍ

Cartell de la jornada del 2018

Darío Español («HP Lab»), a l'esquerra, Pedro Lozano («Historica Vestimentum», al centre) i Ferran Marín (dreta) amb altres membres dels «Historica Vestimentum». Foto: Rafael Solé (ENFOC).

setembre de 1267, en un intent d'aconterar els súbdits dels diferents regnes, l'Infant En Pere (el futur Pere III «el Gran»), fill del rei Jaume I i hereu dels regnes de València i Aragó, va decidir fer batejar el segon fill a Constantí, a prop de Tarragona, que era la residència estivals dels arquebisbes de la seu tarragonina.

Per commemorar aquest esdeveniment, l'Ajuntament ha organitzat, per primer cop, una jornada de recreació històrica, que ha tingut com a acte central una representació teatral del bateig del rei amb actors i actrius del poble.

Les activitats s'iniciaven a les deu del matí amb l'obertura d'un campament de recreació història al parc de la Muralla, on hi va haver també exposició d'armes i armadures de l'època i es va realitzar un taller d'esgrima per als infants. A

El campament militar, un cavaller del s. XIII, el rei Jaume II preparat per a la batalla (a sota, centre) i el Cec de Sant Bartomeu (a sota, dreta), narrador dels esdeveniments. Foto: Rafael Solé (ENFOC).

migdia, a la plaça del Castell, es va oferir una cerimònia sobre com vestia un cavaller l'any 1267. I a la tarda, al Parc de la Muralla, va tenir lloc una cerimònia sobre com vestia un rei i sobre com va anar Jaume II a la guerra.

Escena del bateig. Foto: Rafael Solé (ENFOC).

Les dues activitats van anar a càrrec del grup de recreació històrica «Héroes Legendarios», procedents de la localitat de Monzón (Osca). Els actes continuaven a dos quarts de set de la tarda amb una visita dramatitzada al Constantí del segle XIII, a càrrec de l'historiador i gestor de patrimoni cultural, Ferran Marín. A dos quarts de vuit, hi va haver també combats entre cavallers en honor al rei, a càrrec del grup «Héroes Legendarios».

L'acte central arribava a dos quarts de nou del vespre amb la representació teatral del bateig del rei Jaume II, amb actors i actrius del poble. L'inici va tenir lloc a la plaça del Castell des d'on es va anar en comitiva pel carrer de l'Església Vella fins a les escales del Morrot, on s'ubicava l'antiga església.

La representació teatral del bateig del rei Jaume II, dirigida per l'historiador constantinenc Ferran Marín, va anar a càrrec d'actors i actrius de Constantí sota la direcció artística de Marc Cardó, director del grup de teatre «Emfapatir», del Pastorets i del grup de «Dames i Vells» de Constantí, basant-se en els estudis sobre el rei Jaume II de l'historiador i escriptor Ferran Soldevila. El vestuari va ser a càrrec del grup de recreació «Historica Vestimentum», de Caspe (Saragossa), que també es va sumar a la celebració.

Actors i actrius constantinencs que van participar a l'obra el 2018. Foto: Maria Pilar Arantes Diez.

Actors i actrius constantinencs que van participar a l'obra el 2021, al costat d'alguns membres de l'equip de govern municipal. Foto: Fortuny Fotògrafs.

El bateig d'un rei

Escrit per: *Ferran Marín Ramos*

Basat en: *Soldevila, Ferran (1995). Pere, el Gran. Barcelona: IEC Edició commemorativa Centenari Ferran Soldevila*

Repartiment de Personatges

Infant Pere
Infanta Constança de Sicília
Arquebisbe Benet de Rocabertí
Infant Jaume
Bartomeu de Montoliu, batlle
Sanxa Tuvia, nodrissa
Copista 1
Copista 2
Serventa 1
Serventa 2
Saurina, muller del batlle
Diac
Majordom
Cec de Sant Bartomeu, narrador
Vilatà
Vilatana
Soldat 1
Soldat 2
Genet
Conductor del carro

Escena: Plaça del Castell, Carrer Església Vella i Baixada del Morrot.
Hora: 29 de setembre de 2018.

ACTE I

Presentació de l'obra i dels personatges.

Escena 1

L'escena té lloc a la PLAÇA DEL CASTELL. Quan el públic està concentrat davant de l'escenari, per darrere arriba un captaire CEC, d'aspecte miserable, però d'actitud altiva, tocant una campana per cridar l'atenció fins que es col·loca a l'escenari. Fora bo que alguns nens fessin grup al voltant del cec. Almenys una VILATANA i un VILATÀ vestits d'època es col·locaran a prop per intervenir en l'escena 3; quants més figurants, millor.

CEC DE SANT BARTOMEU

(Toca una campana per cridar l'atenció)

Grans i petits, veniu!
Apropeu-vos, vilatans!
Voleu sentir una història?
Doneu-me un tros de formatge
i un bocí de pa!

Els nens al costat meu,
la resta al davant
i el cec de Sant Bartomeu
començarà a xerrar.

I us haurà d'explicar
el bateig del rei en Jaume,
fill de Pere, dit «el Gran»,
net de Jaume el Conqueridor
i de la reina Violant.

I com la infanta Na Constança,
En Pere i tot el seguici reial,
des de València a Constantí
vingueren per batejar
l'hereu del regne valencià.

Fou el batlle son padrí,
l'església de Sant Feliu
gran seguici va acollir.
Cor del regne per uns dies
fou la vila de Constantí.

I tot el que us diré aquí
sabreu que és gran veritat,
que els de Centcelles no mentim
i menys als nostres germans!

Grans i petits, veniu!
Apropeu-vos a aquest cec!
Un 29 de setembre
de mil dos-cents seixanta-set
la vila de Constantí
feu de bressol a un rei!

Però no avancem afers,
i comencem pel final:
els escrivans de la cort
donen fe del dineral
que el bateig del valencià
per a les arques ha supost.

Escena 2

Naixement de l'infant i vinguda a Constantí.

Sala de l'escrivania del regne de València, dos pupitres (o taules, per fer la inclinació es poden posar totxos a les potes davanteres i vestir-les per dissimular-les; les cadires hauran de ser de fusta, millor velles). Al damunt uns papers amb notes i uns altres paper en blanc, tinter i ploma d'au, palmatòria amb espelma. Intervenien DOS ESCRIVANS.

L'escena es representa a la PLAÇA DEL CASTELL.

COPISTA 1
(Concentrat, murmura)

14 de setembre de l'any del Senyor de 1267. El aquest dia, després de dinar, sa altesa la infanta de València, parteix cap a Catalunya i vingué a sopar a Santa Maria del Puig.

COPISTA 2
Ave Maria!

COPISTA 1
Ave Maria!

COPISTA 2

(Interromp)

Vinc a donar-vos encàrrec de part del notari reial, però veig que el nostre amo se m'ha avançat. No serà que com més vell més desconfiat?

COPISTA 1

No serà que de tant pensar en les dones de la cort us heu tornat menys fiable?

COPISTA 2

Ha, ha, ha! És possible, amic meu! Al nostre senyor l'alegrarà saber que esteu preparant la relació de despeses.

COPISTA 1

L'amo m'ha demanat personalment que l'acabi com més aviat millor. I si em dicteu les notes del mestre? Així podrà presentar abans el document al senyor Infant, que l'hi reclama amb cuita.

COPISTA 2

Avui tinc dispensa... Només havia vingut a donar-vos l'encàrrec i perquè m'ho ha demanat el senyor notari!

COPISTA 1

Doncs no us vindria pas malament guanyar-vos el favor de l'amo, ni que sigui un xic més.

COPISTA 2

La veritat és que m'aniria molt bé... Sabeu què? Teniu raó! Heu de saber, però, que aquest favor me l'haureu de tornar.

COPISTA 1

Fet! No en parlem més, llavors. Continuem?

COPISTA 2

D'acord, apunteu: «Gastat a Sarrià: quatre capons i cinc gallines, que van costar nou sous».

COPISTA 1

...que van costar nou sous.

COPISTA 2

«Item pagat al forner: dues fanegues de forment».

COPISTA 1

...dues fanegues de forment. Serà que vos sabeu a què ve tanta pressa amb aquest document?

COPISTA 2

Home, és clar! Jo i tota la cort! Què potser sou l'únic que no us heu assabentat de les noves?

COPISTA 1

Les noves? Quines noves? Com sabreu, fa pocs dies que m'he recuperat d'unes febres, que per poc em costen la vida. Deo Gratias.

COPISTA 2

Deo Gratias. Sí, sí... Em sento content de la vostra recuperació. Mireu, han estat unes setmanes ben atrafegades! Madona Constança, la nostra infanta, ha tingut un altre fill baró. Li han dit Jaume, com el seu avi, el gran Jaume I, el Conqueridor.

COPISTA 1

Déu meu, quina bona notícia! L'infant deu estar feliç de tenir un altre hereu! I quan dius que ha estat això?

COPISTA 2

Home, d'això ja en fa gairebé tres mesos! Que no has llegit que l'infant va néixer el 10 d'agost?

COPISTA 1

Ara que ho dieu... A veure! Sí, aquí està: «Ciutat de València. El deu d'agost la infanta Constança donà llum a un fill i el senyor Infant menjà amb Gilabert de Cruïlles». No n'havia fet ni cas!

COPISTA 2

Les cuites mai són bones, he, he, he! Va, apunteu: «Item 2 ciris que oferí la Infanta: 12 sous».

COPISTA 1

«Item 2 ciris...» Dos ciris? Com que dos ciris?

COPISTA 2

Els que la infanta va oferir a la Verge del Puig, us ho he d'explicar tot!?

COPISTA 1

Em temo que sí!

COPISTA 2

Madona Constança va prometre a Nostra Senyora que si el part era bo aniria en persona al monestir del Puig a presentar-li el seu fill i a oferir-li dos ciris. Es va mantenir fidel a la seva promesa i s'hi va adreçar els dies 14 i 15 de setembre, la data de l'apunt que acabeu de fer.

COPISTA 1

Entenc... Recordo que ja ho va fer així quan va néixer l'infant Alfons. Bé, prosseguim!

COPISTA 2

«Item la cuina d'aportar a mar i de portar a Constantí: 22 diners».

COPISTA 1

«Item la cuina... Constantí». Per què van haver d'embarcar una cuina?

COPISTA 2

Si sou tan impertinent no acabarem mai aquest registre!

COPISTA 1

Teniu raó. Seguim doncs! «Item meseren en la galera de pa...» Ai! No puc deixar-ho estar! Per què van embarcar cap a Constantí? On és Constantí?

COPISTA 2

Que en sou, de ruc! No van embarcar pas cap a Constantí! Aquesta vila és a prop de Tarragona, cap a l'interior. Mireu, l'infant En Pere no vol que consti el port per no fer perillar la seguretat de la seva família.

(Baixant la veu)

Entre vos i jo: la galera va atracar a Salou i des d'allà van marxar cap a Constantí amb cavalleries.

COPISTA 1

Parleu d'aquelles terres com si fossin per a vos la cosa més natural del món.

COPISTA 2

Home, puc assegurar-vos que en tinc una mica, d'idea!

COPISTA 1

Si vos ho dieu... En tot cas, què havia de fer madona Constança i l'infant a Constantí? És un viatge perillós per a un nadó.

COPISTA 2

Raó no us falta! En total van ser tres dies de viatge per mar i per terra. A la fi, el diumenge 18 de setembre l'arquebisbe de Tarragona els va rebre al castell de la vila.

COPISTA 1

Aha! Però encara no m'heu explicat què hi feien a Constantí...

COPISTA 2

És fàcil d'imaginar, oi?

COPISTA 1

Què voleu dir?

COPISTA 2

Va, home, va! Feu l'esforç! Us he dit que els va rebre l'arquebisbe de Tarragona! Penseu una mica: què cal fer quan neix un nadó?

COPISTA 1

Ah, entenc! Van portar-lo a batejar a Tarragona.

COPISTA 2

No! A Tarragona, no! A Constantí mateix!

COPISTA 1

Convindreu amb mi que això no té gaire sentit, oi?

COPISTA 2

Suposo que van voler evitar l'enrenou de celebrar-ho a Tarragona i gaudir d'una cerimònia com més íntima millor.

(baixant la veu)

He sentit a dir que l'arquebisbe de Tarragona està a la grenya amb els canonges de la catedral.

COPISTA 1

Doncs llavors no entenc per què l'arquebisbe de València no va celebrar el bateig. Si l'hagués fet al Puig mateix s'hauria evitat un viatge tan dur pel nadó

i la infanta. A més, penseu: un infant nascut a València, hereu que serà del Regne de València, batejat a terres catalanes! És de bojós!

COPISTA 2

És de creure que el nostre rei Jaume I i el pare de la criatura, l'infant En Pere, tindran raons ben poderoses per haver decidit una cosa així, no trobeu? A nosaltres no ens correspon, però, ni entendre-les ni qüestionar-les.

COPISTA 1

I ara! Lluny de nosaltres tal qüestió! Només pensava en veu alta.

COPISTA 2

L'amo diria que no ens paga per pensar! I afegeixo: pensar en veu alta segons quines coses pot ser molt perillós!

(Se senten CAMPANES)

Hora de l'Àngelus, no fem tard!

COPISTA 1

Mare de Déu Santíssima! Ja podem córrer! A veure, on ens havíem quedat? Ah, sí! «Item a la taula de l'infant i l'arquebisbe 4 peces de carn...».

COPISTA 2

Au, deixeu això i som-hi!

COPISTA 1

Sí, sí, som-hi, som-hi!

Deixen els paper de qualsevol manera i surten de la sala precipitadament.

Escena 3

Cloenda de l'acte I que serveix d'introducció per a l'acte II.

Entra el CEC, aixeca el cap, fa com si mirés l'escena, enumera l'aire com si el portés records. Calla uns instants, després prossegueix el seu relat.

Intervenien el CEC, LA VILATANA i EL VILATÀ que han assistit com a públic a les escenes anteriors.

CEC DE SANT BARTOMEU

I així me'n vaig assabentar,

car no vaig nàixer pobre i cec,
el mil dos-cents seixanta-set
jo era aquell jove escrivà de la cort de Pere El Gran.

VILATÀ

Au, cec, ens prens per idiotes? Vas néixer mentider i borratxo; ha, ha, ha!

VILATANA

Calla, home! Deixa'ns escoltar aquesta història!

VILATÀ

Però que no veieu que aquest home és un xarlatà?

CEC DE SANT BARTOMEU

De veritat no recordeu un fet tan gloriós?

VILATANA

I tant que l'hem sentit comentar a casa! La meva mare diu que llavors només
era una nena!

(murmuri general d'aprovació)

No feu cas d'aquest borinot!

VILATÀ

Compte amb les teves paraules, dona!

VILATANA

(desafiant, al vilatà)

O què?

(es miren, silenci tens, al cec)

Continueu, si us plau!

CEC DE SANT BARTOMEU

Abans, però, sentiu-me tots:

Haver nascut a Centelles

no fa aquest home pitjor:

a Constantí batejaren un rei,

allà s'enterrà un emperador!

VILATÀ

Deixa't de romanços, cec, i continua el que has començat!

CEC DE SANT BARTOMEU
Ni que siguin mentides, com dieu?

VILATANA
Mentida o no, la història és entretinguda!

VILATÀ
En això tens tota la raó!

CEC DE SANT BARTOMEU
Llavors, en què quedem?

TOTS
Continua!

CEC DE SANT BARTOMEU
Està bé, està bé!

(s'aclareix la gola)

Poc més d'un dia en galera,
aprofitant els vents millors,
i unes hores més en somera van
tardar en arribar-hi Madona
Constança i el nadó.

L'infant, nostre senyor,
no va poder embarcar
fent servei a la cort,
era en territori català.

Així que se n'assabentà
vingué cap a Constantí,
sa família ja era aquí;
i ell, uns dies més tard.

ACTE II

Arribada de l'Infant en Pere a Constantí, Conversa entre els infants,
Conversa amb l'arquebisbe i el batlle.

Escena 4

Arribada de l'infant al castell de Constantí.

Capella de Sant Jaume del castell. Taula vestida amb crucifix al mig, banc i reclinadori o catifa. BENET DE ROCABERTÍ està assegut resant amb el breviari a les mans. L'ASSISTENT espera dempeus una mica enrere. Se senten CAVALLS. A l'estona TRUQUEN a la porta. L'assistent del bisbe surt i xiuxiueja alguna cosa amb ALGÚ que marxa.

MAJORDOM

Monsenyor, l'Infant En Pere és ja al pati d'armes!

ARQUEBISBE

Assegura't, llavors, que el nostre convidat rep les atencions degudes! I aviseu també madona Constança.

MAJORDOM

Sí, monsenyor!

ARQUEBISBE

Ah! Feu saber a Sa Altesa Reial que m'agradaria conversar amb ell.

MAJORDOM

Descuideu, així ho faré.

L'arquebisbe fa un gest d'aprovació amb la mà i el cap, abaixa els ulls al llibre i continua llegint.

MAJORDOM

(en veu baixa)

Monsenyor, Sa Altesa Reial l'infant En Pere desitja veure-us.

ARQUEBISBE

Doncs no el fem esperar!

INFANT PERE

(Fa una reverència amb el cap dirigida a l'altar)

Déu vos guard benvolgut Senyor!

ARQUEBISBE

Quin goig em fa tornar a veure-us, altesa!

(estén els braços per acollir l'infant i els dos homes es fonen en una abraçada)

Dieu-me, heu tingut bon viatge?

INFANT PERE

Ha estat un viatge tranquil i no gaire llarg, gràcies a Déu. Us he de reconèixer, però, que estava impacient per arribar.

ARQUEBISBE

No m'estranya, ara torneu a ser pare. El nostre rei En Jaume deu estar feliç.

INFANT PERE

El nostre senyor té coses més importants en què pensar, però... Entre vos i jo: el tranquil·litza saber que hi ha dos hereus més.

ARQUEBISBE

L'infant Alfons ja coneix el seu germà?

INFANT PERE

Encara no, més endavant ho disposaré tot per fer-lo portar de Terol a la cort de Barcelona.

ARQUEBISBE

A Barcelona? És que no tornareu a València?

INFANT PERE

Em voleu fer creure que Sa Excel·lentíssima no n'està al corrent?

ARQUEBISBE

He, he, he! Bé, hem de parlar de moltes coses vos i jo! I no se m'acut res més adient per començar que tractar del bateig del vostre fill...

INFANT PERE

El lloc invita, sense cap mena de dubte, però encara no és una mica aviat per això?

ARQUEBISBE

Mai és aviat quan es tracta de l'administració del sagrament del baptisme!

INFANT PERE

La meva esposa i el nadó estan encara una mica febles, com bé sabeu.

ARQUEBISBE

Madona Constança m'ha explicat que el part va ser bo. Malauradament, pel que es veu, la seva recuperació és lenta.

INFANT PERE

(preocupat)

Així és, Monsenyor, i el viatge per mar no ha ajudat gaire...

(sospira)

Si no teniu inconvenient m'agradaria esperar uns dies més per a celebrar la cerimònia.

ARQUEBISBE

S'apropa el dia de Sant Miquel, príncep celestial i comandament dels exèrcits angèlics. És una data molt apropiada per al bateig d'un rei, no trobeu?

INFANT PERE

Sou un home savi i un hàbil negociant. D'acord, doncs, ho farem tal i com heu dit.

ARQUEBISBE

Bé, altesa, casa meva és casa vostra. Hauré de baixar a Tarragona i estar-m'hi uns dies, entendreu que no puc descuidar el meu ramat... de llops!

Tots dos riuen

INFANT PERE

Feu, feu... Jo també m'he d'ocupar d'uns assumptes del rei i a mesura que les obligacions m'ho permetin, vull gaudir de la meva esposa i del meu fill.

ARQUEBISBE

Sou un gran pare i un gran marit. Tinc la certesa que també sereu un gran rei.

INFANT PERE

Gràcies, monsenyor!

ARQUEBISBE

No me les doneu a mi, sinó a Déu! Deixaré tot disposat per a la vostra estada a Constantí. I ara, si em dispenseu, els meus deures em reclamen.

L'arquebisbe s'aixeca i amb ell l'Infant, que surt de la capella.

CEC DE SANT BARTOMEU

Marxà l'arquebisbe a Tarragona,
Tot semblava tant ben disposat!
Ningú no sospita els problemes
que aquest bateig fan perillar.

L'infant Pere, sa altesa reial,
dorm poc i a penes ha menjat.
es mostra fred i irascible,
tostemps fa cara d'emprenyat.

D'altra banda Na Constança
no entén aquest nou tarannà:
Pensa que és per culpa seva
i no menja ni deixa de plorar.

El seu marit per fi se n'adona
del patiment que li està causant
i per tranquil·litzar sa madona
cerca un bon moment per parlar.

Escena 5

CAMBRA DELS INFANTS. Escenografia senzilla. A penes una taula vestida, una gerra i dos gots (tots ells de fusta o ceràmica vermella) i dues cadires. Conversa entre l'Infant en PERE i Madona CONSTANÇA. Pere mira per una finestra perdut entre els seus pensaments. Constança seu en una cadira.

INFANT PERE

Constança, estimada...

(l'agafa de les mans, la mira als ulls i calla uns segons)

Mireu, jo no volia...

(torna a callar, abaixa el cap)

És que... Déu del cel, què difícil se'm fa!

MADONA CONSTANÇA
Què teniu, senyor meu?

INFANT PERE
(roman en silenci uns segons i continua mirant per la finestra)

Ahir vaig deixar anar un colom i aquest matí he rebut encàrrec del meu germà...

(silenci)

Diu que ha de resoldre unes qüestions a l'illa en nom del nostre pare i que no serà a temps d'arribar al bateig. Ens esperarà a Barcelona.

(mira a la seva dona)

MADONA CONSTANÇA
(amb sorpresa, més que amb enuig)

Però, com pot ser? El vostre germà és el padrí! Vam decidir celebrar el bateig aquí aprofitant que seria a Barcelona!

INFANT PERE
Ja ho sé, muller, ja ho sé! No cal que ens esverem més del compte.

MADONA CONSTANÇA
(suspicaç)

Deu tenir una bona raó...

INFANT PERE
(amb autoritat)

Un rei sempre en té, de bones raons, no trobeu?

MADONA CONSTANÇA
Sí, senyor meu, perdoneu-me l'atreviment.

INFANT PERE
(més suau)

Teniu motius per estar molesta. Us mentiria si us diguéis que jo no hoestic una mica. Primer el meu pare, ara el meu germà...

MADONA CONSTANÇA
(conciliadora)

Com bé heu dit un rei sempre té raons de pes.

INFANT PERE

Bé, doncs haurem de sortir del pas d'alguna manera!

MADONA CONSTANÇA

Havíeu pensat en algú altre per ser el padrí del futur rei de València?

INFANT PERE

És clar que no! Qui millor i més digne que el meu propi germà?

MADONA CONSTANÇA

Per què no li ho proposeu a Gilabert de Cruïlles? És íntim del vostre pare i bon amic vostre.

INFANT PERE

De bona gana ho faria, madona! Però Gilabert ja deu ser a Roma. No sé què deu tramar ara el meu pare amb el papa Climent.

MADONA CONSTANÇA

I Artal d'Alagón? El teniu en gran estima i ha demostrat la seva lleialtat en no poques ocasions.

INFANT PERE

És veritat, però és aragonès.

MADONA CONSTANÇA

I quin és el problema, espòs meu? Que potser no sou l'hereu d'Aragó?

INFANT PERE

No és això, estimada. És política, sempre és política i res més que política. Els aragonesos no van voler participar en la conquesta de Múrcia que, tot sia dit, vaig comandar jo mateix.

MADONA CONSTANÇA

Però la seva família sempre ha fet costat al vostre pare.

INFANT PERE

Sí, sí, tot això que dieu és cert! Però si permeto que un aragonès sigui el padrí del meu fill, els nobles catalans i els valencians es revoltaran. Com retreure'ls-ho? Els entenc perfectament!

MADONA CONSTANÇA

Ai, estimat meu! Qualsevol de les grans famílies del regne es deixaria matar per l'honor d'apadrinar en Jaume!

INFANT PERE

No ho dubto, però m'estimo més que no sigui així. No vull alimentar suspicàcies ni afavorir conspiracions.

MADONA CONSTANÇA

Llavors, podríeu considerar proposar-li-ho al senyor arquebisbe mateix. La mitra de Tarragona també s'ha mostrat a favor del vostre pare.

INFANT PERE

Sí, ell sempre parla amb afecte d'Espàrec de Barca. Per cert, sabíeu que ell va manar construir aquest castell i l'església on batejarem el nostre fill?

MADONA CONSTANÇA

Devia ser un home formidable.

INFANT PERE

Ho era, sens dubte.

MADONA CONSTANÇA

Doncs no espereu més, espòs meu! Parleu amb Benet de Rocabertí. Qui més podria merèixer tal dignitat que l'arquebisbe de Tarragona?

INFANT PERE

(neguitós)

No ho veig, estimada, el bisbe de València ha accedit amb prou feines a fer batejar l'hereu fora del regne!

MADONA CONSTANÇA

I què hi ha d'estrany? L'arquebisbe Rocabertí és la més alta autoritat de l'Església a tota la Corona.

INFANT PERE

Sí i és també un home intrigant que ja es va enfrontar amb el seu antecessor, qui, al capdavant, era el germà del nostre bisbe de València.

MADONA CONSTANÇA

Són coses del passat... Vós heu de mirar per l'interès del rei, pel vostre propi i el dels nostres fills. El nostre bisbe Andreu ho entendreà perfectament.

INFANT PERE

I com creieu que s'ho prendrà el meu pare? Els Rocabertí no són de fiar. Sabeu quantes vegades han fet front al nostre rei En Jaume?

MADONA CONSTANÇA

Bé, doncs aquesta seria una bona manera de forçar la seva fidelitat a la corona. No trobeu?

INFANT PERE

(pensatiu, després sorprès)

Alabat sia Déu! Dos morts amb una sola fletxa!

(efusiu)

Molt ben mirat, esposa meva!

(tendre)

Us estic molt agraït pels vostres consells!

(li fa un petó al front)

MADONA CONSTANÇA

No m'he d'agrair res, senyor. És ben poc per a la devoció que us professo, espòs meu.

INFANT PERE

(tendre i una mica entristit)

Sabeu? L'absència del meu germà, tot i que l'entenc, m'està afectant més que no em pensava.

MADONA CONSTANÇA

Ser rei vol dir una vida de sacrifici constant al servei de Déu i els homes, no diu això el vostre pare?

INFANT PERE

(pensatiu)

Sí, és veritat i cada cop n'estic més convençut...

(tendre)

Bé, no ho demorem més! Seguiré les vostres indicacions i ara mateix enviaré l'encàrrec al senyor arquebisbe.

CEC DE SANT BARTOMEU

I envià el senyor infant
el seu cavall més veloç
amb l'esperança al cor
que l'arquebisbe acceptarà
tenir en Jaume per fillol.

Escena 6

CAPELLA de Sant Jaume del Castell. L'ARQUEBISBE i L'INFANT conversen sobre els detalls del bateig. Un SERVENT espera a un costat, dempeus, qualsevol ordre del seu senyor. Després s'incorpora a la conversa el BATLLE de Constantí, Bernat de Montoliu.

ARQUEBISBE

Tot i que m'afalaga fins al punt de pecar de supèrbia, he de declinar el vostre oferiment, altesa. Entendreu que Soc un home gran; a més, el Capítol de la Catedral no m'aporta més que decepcions i maldecaps. No és la meva intenció contrariar-vos, senyor meu. Humilment he de reconèixer que no seria un padrí adient per al vostre fill.

INFANT PERE

Sabia que diríeu, si no aquestes mateixes paraules, altres molt semblants. Tot i així m'entristeixen.

ARQUEBISBE

Tingueu la certesa, però, que el vostre fill tindrà en mi un pare i vós un amic.

INFANT PERE

Gràcies, monsenyor! Les vostres paraules em reconforten; tanmateix, continuem sense padrí.

ARQUEBISBE

No patiu per això! Els Cardona, els Cervera, Els Montcada, Els Anglesola... Qualsevol dels nobles que us acompanyen es deixaria matar per rebre tan alt honor.

INFANT PERE

Això mateix pensa també la meva esposa.

(sospira)

Vivim una època convulsa, Reverendíssim, per això entendreu que el padrí del meu fill ha de ser algú digne de tal confiança.

ARQUEBISBE

Que aquests pensaments no aconseguixin abatre el meu senyor!

INFANT PERE

I com evitar-ho? Alfons és molt petit encara i Jaume només un nadó. Què passarà si el meu pare i jo fem?

ARQUEBISBE

Teniu fe en nostre Senyor Jesucrist, fill meu! Ell no abandona els seus servents!

INFANT PERE

A vegades en tinc els meus dubtes, arquebisbe. I vós, enteneu les meves preocupacions?

ARQUEBISBE

Són ben comprensibles. Us ho diu un home que ha de vigilar la seva esquena cada cop que es gira.

INFANT PERE

Doncs ajudeu-me a triar padrí, si us plau. Sabré agrair-vos-ho convenientment.

ARQUEBISBE

La vostra confiança és prou pagament, altesa. Vejam què podem fer al respecte! Deixeu-me pensar... Què em dieu d'en Guillem de Montgrí? A més de ser una gran senyor gaudeix de l'afecte personal del vostre pare.

INFANT PERE

Si hagués desitjat que en Guillem fos el padrí ja l'hauria fet cridar, monsenyor. Madona la Infanta i jo mateix hem decidit sobre aquest afer: no volem alimentar suspicàcies ni afavorir conspiracions entre les grans famílies del regne.

ARQUEBISBE

Una decisió prudent, sens dubte. Atípica i agosarada, si em permeteu, però prudent. Llavors, en qui estaríeu pensant?

INFANT PERE

No conec els senyors d'aquestes contrades. Per això necessito del vostre consell, arquebisbe.

ARQUEBISBE

Entenc...

INFANT PERE

He sentit parlar molt bé d'en Pere Bernat, senyor de la Selva. Quina opinió us mereix?

ARQUEBISBE

Aquest traïdor? No pot ser el padrí, jo mateix l'he excomunicat. Puc saber qui parla tant bé d'ell?

INFANT PERE

No ens desviem, excel·lència, no voldria entrar en lluites que no em pertoquen. I què en penseu, del Cambrer de Reus?

ARQUEBISBE

En Guillem de Banyeres? Aquest fill de Satanàs està completament boig! És un llop amb pell de xai que no dubta en treure les armes. Diria que és una gra al cul infectat.

INFANT PERE

Déu-n'hi-do! Veig que les intrigues no són només cosa de la cort!

ARQUEBISBE

Millor no en parlem, altesa! Millor no en parlem! Si hi ha quelcom pitjor que un home amb poder és un home de Déu amb poder. Bé, no desbarrem! De qui més voleu parlar?

INFANT PERE

Aquest sí que serà del vostre grat, n'estic segur!

ARQUEBISBE

Us escolto amb atenció...

INFANT PERE

Es tracta d'en Ramon de Vilafranca.

ARQUEBISBE

Un gran home, sí, i un traïdor. No pot ser el padrí. També l'he excomunicat.

INFANT PERE

No és el vostre oficial i un gran aliat vostre? Fins i tot vau exiliar-vos junts a Roma quant el nunci us va excomunicar a tots dos!

ARQUEBISBE

Ho era, sí. Fins que va deixar de ser-ho. Ara no és més que un altre traïdor. Com tots els traïdors que m'envolten i a qui he excomunicat. Qui és el següent aspirant de la llista?

INFANT PERE

Mare de Déu Santíssima! Vejam... Ramon de Barberà?

ARQUEBISBE

(empípat)

Per l'amor de Déu! Heu vingut a passar nòmina de tots els meus enemics?

INFANT PERE

(autoritari)

Ja n'hi ha prou, arquebisbe! Tots aquests a qui us enfronteu son súbdits lleials al rei!

ARQUEBISBE

Sa altesa ha demanat el meu parer i és el que he fet.

INFANT PERE

També heu excomunicat en Ramon de Barberà?

ARQUEBISBE

No, no, en Ramon és un gran cavaller, malgrat les rivalitats del passat. No m'estranya gens que em demaneu per ell. Va ser nebot de dos grans coneguts del vostre pare: el beat Bernat Calbó i el bisbe Guillem de Cardona, mediador entre ell i el vostre difunt germà Alfons.

INFANT PERE

Jo era molt jove llavors. I amb tot això que m'heu explicat, quin és el problema?

ARQUEBISBE

Tot i que us pugui semblar estrany, per part meua no n'hi ha cap. El problema el tindríeu amb els de Constantí.

INFANT PERE

Expliqueu-vos, si us plau!

ARQUEBISBE

Com ben sabeu, Ramon de Barberà és senyor del Brugar. Els de Constantí i els del Brugar mantenen des de fa anys un plet per raó de l'ús de les aigües. Ignoro quan i com acabarà. Als prohoms de Constantí no els farà cap gràcia que distingiu a la seva vila al senyor del Brugar.

INFANT PERE

Alabat sía Déu! Quin panorama! Digueu-me, queda algun home en aquest món, al vostre parer, digne de ser el padrí del meu fill?

ARQUEBISBE

Bé, sí, hi ha un home i he de dir que s'ha guanyat la meva devoció.

INFANT PERE

Soc tot orelles! Em sorprèn sentir-vos parlar bé d'algú, monsenyor, el deveu tenir en molt alta consideració.

ARQUEBISBE

Ja ho podeu ben dir. I, tal com desitgeu, no pertany a l'alta noblesa.

INFANT PERE

Perfecte, doncs! I qui és aquest home de qui parleu amb tant d'elogi?

ARQUEBISBE

Es tracta d'un oficial meu a qui vull promoure a batlle de Constantí.

INFANT PERE

Tindrà un nom, suposo...

ARQUEBISBE

Bartomeu de Montoliu, altesa.

INFANT PERE

Bartomeu de Montoliu. Parleu-me una mica més d'ell!

ARQUEBISBE

Què us en puc dir? Té la dignitat de cavaller i és un bon cristià. La noblesa del seu cognom, però, li ve per casament. Sa muller és Saurina de Claramunt, amb qui té dos fills barons imberbes. Els Claramunt són els senyors del castell i del lloc de Montoliu.

INFANT PERE

Entenc. I vós esteu plenament convençut de la seva lleialtat?

ARQUEBISBE

Sí, senyor meu. Fa algun temps que està al meu servei, per la qual cosa em va retre homenatge i jurament de fidelitat en presència de Crist i del senyor notari.

INFANT PERE

Era d'imaginar... Així doncs, coneixeu bé la seva família i confieu en ell tant com per a promoure'l a batlle d'aquesta vila.

ARQUEBISBE

Així és. Si sa altesa considerés la possibilitat de distingir-lo amb tan alt honor, tingueu la certesa que si un dia falteu -no ho vulgui Déu tan aviat- en Bartomeu de Montoliu entregarà la seva vida al servei de l'infant.

INFANT PERE

Unes paraules molt contundents, monsenyor! Doncs si vos el feu batlle, jo el faré padrí.

CEC DE SANT BARTOMEU

I així fou com d'un cop
Bartomeu de Montoliu,
per desig del seu senyor,
en batlle es convertí;
i per manca de padrí
l'infant omplí d'honor,
al cavaller i a Constantí.

Escena 7

CAMBRA DEL BATLLE. Escenografia senzilla. A penes una taula vestida, una gerra i dos gots (tots ells de fusta o ceràmica vermella) i dues cadires. Conversa entre el batlle i sa muller.

El batlle entra a l'habitació tot apressat. La dona seu a una cadira, brodant.

MULLER

Ja ets aquí! Se m'ha esglaiat el cor quan els soldats han vingut a buscar-te!

BATLLE

Ai, Saurina, quines coses que em passen! Quan t'ho expliqui no em creuràs...

MULLER

No comencis, Bartomeu, que ens coneixem. Deixa't de fer-te l'interessant i parla!

BATLLE

(emprenyat)

Una mica de respecte, muller, que Soc jo qui porta l'espasa!

MULLER

(irònica)

L'espasa, diu! Si no fos per mi tu no en portaries cap, d'espasa.

BATLLE

Recorda'm, si us plau, per què ens vam casar tu i jo...

MULLER

Doncs perquè la meva família tenia diners i cap fill baró.

BATLLE

Déu del cel! No sé perquè t'aguanto, de debò.

MULLER

Per la mateixa raó, és evident! Au, va, no t'emprenyis, borinot, si saps que t'estimo moltíssim, cavaller meu!

BATLLE

(com un nen petit)

Preferiria que no m'estimessis tant i m'estimessis millor.

MULLER

Ai, tontet meu! Qui et cuida millor que jo, eh! Què era allò que m'anaves a dir?

BATLLE

Bé, els soldats m'han portat directament amb l'infant En Pere i...

MULLER

Déu meu! Què has fet ara? Ah, la copa nova de vidre! Si ja ho sabia jo! No ho volia admetre: «No, el meu Bartomeu és un home honrat». Ai, Senyor, per què em castigues?

BATLLE

Vols callar? Ja et vaig dir que la copa me la va regalar el Senyor Arquebisbe, a qui Déu guardi molts anys.

MULLER

Bon altre!

BATLLE

Vigila les teves paraules, muller, o et faré detenir.

MULLER

Va, home, va! Ni que fossis el batlle!

BATLLE

(No parla, però fa un somriure i un gest d'aprovació)

MULLER

No! No pot ser! Estàs dient que ets el nou batlle! Ai, Déu meu! Si ja li deia jo a la meva mare: «El meu Bartomeu arribarà lluny». Ella no em volia creure, però jo mai he deixat de confiar en tu, amor meu! Què feliç que em fas!

BATLLE

I això no és tot, Saurina meva!

MULLER

(rumiant)

Soc la senyora del batlle. El meu marit és el batlle! Ai quan ho expliqui a la mare! Les meves germanes voldran morir de l'enveja. Tan guapes elles, tan joves... Soc la dona del batlle!

BATLLE

Has acabat?

MULLER

Eh? Sí, sí, sí, amor meu! O he de dir: «Senyor Batlle»?

BATLLE

Doncs això no és el més important.

MULLER

Ah, no? Què vols dir?

(el batlle fa una expressió de gran satisfacció amb tota la cara)

Bartomeu, no m'escalfis!

BATLLE

Preparada? Seu, seu que cauràs!

MULLER

Bartomeu!

BATLLE

Molt bé, allà va: L'Infant En Pere m'ha demanat que siguem els padrins del seu fill, el petit Jaume!

MULLER

(esglaiada)

I has acceptat?

BATLLE

I tant! Tens idea de l'honor que és?

MULLER

(nerviosa)

Honor? Tu ets tonto!

BATLLE

Però es pot saber què et passa?

MULLER

(espantada)

Quan és el bateig?

BATLLE

Dijous.

MULLER

(histèrica)

Dijous... I tu et penses que d'aquí a dijous em podré fer un vestit com Déu mana? Què pensarà de mi la gent del poble o Madona Constança, eh?

(amb burla)

«Mira, mira, aquella dona tan estrofolària és la batllessa. Ara, Madona Constança està preciosa, oi? Guaita, guaita!»

(plor histèric)

Si és que fas les coses sense pensar! No em consultes mai, Bartomeu! No m'estimes gens!

BATLLE

Ja heu acabat de compadir-vos, Madona Saurina de Claramunt?

MULLER

De compadir-me, sí; d'estovar-te encara no, Bartomeu de Montoliu.

BATLLE

Si m'escoltessis...

MULLER

Si tinguessis alguna cosa interessant a dir!

BATLLE

Amor meu, no t'has de preocupar de res! Els infants ens estan molt agraïts i han ordenat a les minyones que et facin un vestit a mida. Demà al matí vindran a buscar-te. I a mi, l'infant m'ha regalat una túnica seva, que ja m'estan arreglant.

MULLER

(respira alleujada)

Haver començat per aquí!

(histèrica, però d'alegria)

Ai, senyor! Soc la madrina de l'infant En Jaume! Ja veuràs, ja, quan li digui a la mare! Batllessa de Constantí i madrina reial!

(Es menja a petons el batlle)

BATLLE

Para, para! He, he, he! Estàs ben contenta, oi?

MULLER

I tant, senyor batlle de Constantí!

BATLLE

(donant-se importància)

De Constantí... i de Centcelles... i del Codony... i de Vilallonga... i del Rourell!
Per poder i gràcia del Senyor Arquebisbe de Tarragona Benet de Rocabertí,
a qui Déu guardi molts anys.

MULLER

Amen!

ACTE III

Escena 8

Processó des de la Plaça del Castell al Morrot.

CEC DE SANT BARTOMEU

(encara a la Plaça del Castell)

I arribà el dia assenyalat:
En Pere i l'arquebisbe,
al front del seguici reial;
Madona Constança i els padrins
darrere acompanyen l'infant.
Homes d'església i la noblesa,
prohoms del regne i soldats...
la plaça es va quedar petita
per a tantíssims convidats.
I formant perfecta processó
nobles, clergues i militars
es dirigeixen cap als braços
del Sant Patró Feliu, l'africà.

Comença la processó. Encapçalada per la creu, segueix l'arquebisbe i l'infant en Pere, després Madona Constança i la nodrissa amb el nadó al carro i, darrere, el batlle i sa muller. Uns soldats als dos costats els protegeixen. En quart lloc hi ha gent d'església; en cinquè noblesa, després el cor i tot seguit el públic assistent.

Mentre dura la processó les CAMPANES no deixen de repicar i el seguici sencer (o si tenim la participació d'un cor) canta la SALVE SOLEMNE.

Salve, Regina, Mater misericórdiæ,
vita, dulcédo, et spes nostra, salve.
ad te clamámus éxsules fílii Hevæ,
ad te suspirámus, geméntes et flentes
in hac lacrimárum valle.

Eia, ergo, advocáta nostra, illos tuos
misericórdes óculos ad nos convérte;
et Iesum, benedíctum fructum ventris tui,
nobis post hoc exsílíum osténde.
O clemens, O pia, O dulcis Virgo Maria.

<https://www.youtube.com/watch?v=xmaXyvn4AdQ>

ACTE IV

Bateig, banquet i comiat
(MORROT)

Escena 9

Bateig de l'infant a l'església de la vila. Sobre l'escenari una pila baptismal.

Només el BISBE i els PADRINS se situen al costat de la pila, la madrina sosté al nadó tota la cerimònia. La resta se situa discretament a un costat, en primer terme els INFANTS, en segon terme la NODRISSA.

DOS SOLDATS custodien la porta del temple, dos servents i un vilatà contemplen l'escena.

Hi participen: el bisbe Benet de Rocabertí, el diaca que l'assisteix, el nadó Jaume, el batlle de Constantí i sa muller com a padrins, l'infant Pere, madona Constança i Sanxa, la nodrissa de Jaume.

A l'escena hi ha una tauleta vestida, damunt d'ella: el llibre d'oracions, un ciri, la petxina baptismal, el crisma i un pany blanc)

El diaca sosté el llibre durant la cerimònia. Només el deixa per donar al bisbe els objectes litúrgics.

CEC DE SANT BARTOMEU

Arriba el seguici al temple,
hi ha molta gent expectant!
Al nostre senyor en Pere

tanta devoció l'ha emocionat,
allà deu ser tota la vila,
tothom vol acompanyar l'infant!
Ordena al capità de la guàrdia
que disposi d'alguns soldats,
perquè les portes del temple
s'han d'obrir de bat a bat.
I el poble de Constantí fou
un altre més dels convidats.

SERVENTA 1

Pssst! Vols dir d'una vegada què està passant?

SERVENTA 2

Escolta'm, pren-t'ho amb calma, eh! Haver nascut més alta!

SERVENTA 1

Ah, sí? Ja vindràs, ja, a demanar-me que et doni el formatge de les sobres
del banquet!

(en veu més baixa)

Si és que en queda, perquè... Déu del cel si menja aquesta tropa!

SERVENTA 2

Ets una pesada, ho sabies?

VILATÀ

Xist! Calleu! Així no hi ha manera de veure la cerimònia!

SERVENTA 1

Au, espavila, dona!

SERVENTA 2

Guaita! El senyor arquebisbe ara fa la creu al front del nadó i l'hi imposa
la mà.

ARQUEBISBE

(solemne i amb molta autoritat)

No fugis, Satanàs, el càstig és imminent, imminent és per a tu la tempesta,
imminent és el dia del Judici!

SERVENTA 1

Què ha dit de Satanàs?

VILATÀ

Li ha dit al dimoni que no s'amagui que el seu judici és a prop. Em deixaràs tastar el formatge?

SERVENTA 1

Continua, continua...

SERVENTA 2

Que no teníem un tracte tu i jo? Però seràs...!

VILATÀ

Eh! Compte amb el que diràs! Et recordo que som a la porta de l'església!

SERVENTA 2

Au, vés, digues-l'hi a la guàrdia!

(fa una ganyota de desaprovació)

Borinot!

SERVENTA 1

Prou de xerrameques, hi ha formatge per a tots dos! Voleu explicar què passa?

SERVENTA 2

El bisbe està tocant la boca el nas i les oïdes del nadó.

ARQUEBISBE

(Orella dreta)

Effeta! Que vol dir, obriu-vos!

(Nas)

En sentor de suavitat.

(Orella esquerra)

Fuig, diable: s'apropa el judici de Déu!

VILATÀ

Ara sí, ara ja li tiren l'aigua!

ARQUEBISBE

(El diaca apropa al bisbe la petxina baptismal, el bisbe vessa l'aigua, posa el cap del nado cap a Orient, la cara al Nord).

Iacobus, ego Baptizo te in nomine Patris

(vessa l'aigua)

(posa el cap del nado cap al Sud)

et Filii

(vessa l'aigua)

(posa el cap mirant la pila d'aigua)

et Spiritus Sancti.

TOTS

Amen.

SERVENTA 1

Has sentit com li han dit al nen?

SERVENTA 2

M'ha semblat que el bisbe ha dit Jacob...

VILATÀ

Que n'ets de ximple! El nen es diu Jaume, com el seu avi, el nostre Rei i Senyor.

El diaca rep la petxina de mans del bisbe. Sanxa s'apropa amb un pany i la madrina eixuga el nen. El diaca s'apropa amb un ciri encès, el bisbe el pren, hi posa la maneta del nadó i diu una oració.

ARQUEBISBE

Rep el ciri encès i guarda sense pecat el teu Baptisme, guarda els manaments de Déu...

(dona el ciri al padrí)

SERVENTA 2

Mira, mira! El padrí agafa el ciri que li dona el bisbe i el diaca s'apropa amb unes robes blanques.

(el bisbe les pren i dona als padrins: una túnica blanca i el mantell blanc.)

ARQUEBISBE

Rep el vestit blanc que puguis dur net i pur davant del tribunal del Nostre Senyor Jesucrist, per a què tinguis la vida eterna.

TOTS

Amen.

VILATÀ

Ara vesteixen el nadó amb les robes blanques.

Els padrins vesteixen el nadó i el tornen a presentar al bisbe.

ARQUEBISBE

Jaume, ves en pau i que el Senyor sigui amb tu.

TOTS

Amen.

SERVENTA 2

Se'ls veu contents...

SERVENTA 1

Que no ho haurien d'estar? Acaben de batejar l'hereu del regne!

VILATÀ

L'infant en Pere està exultant de joia, ha abraçat i tot al senyor arquebisbe!

SERVENTA 2

Doncs què em dieu del batlle? Si es continua inflant d'aquesta manera no li cabrà el vestit!

VILATÀ

He, he, he! És veritat, guaita quina cara d'orgull!

SERVENTA 1

I què fa la infanta, madona Constança?

SERVENTA 2

No ho sé, em tapa la columna.

VILATÀ

A veure... Aconsegueixo endevinar que està donant atenció al seu fill i...

SERVENTA 2

Fem-nos a un costat, que ja surten!

VILATÀ

Sí, sí, no voldria que ens empaités la guàrdia!

SERVENTA 2

Ha estat una cerimònia maca, no trobeu?

VILATÀ

I tant! D'això ens en recordarem d'aquí uns segles!

SERVENTA 1

Home, tampoc no n'hi ha per tant, un bateig és un bateig!

VILATÀ

Quants batejos reials han presenciat tu?

SERVENTA 2

Doncs... D'això... Mmmm!

(pensativa)

Com ho fem per recollir el formatge?

VILATÀ

Ah, sí, és veritat! Com ho farem?

SERVENTA 1

Formatge? Quin formatge? Ah, el formatge!

(amb malícia)

Veniu amb mi i us ho explico!

VILATÀ

Ah, no! A mi no m'agafaràs aquesta vegada!

SERVENTA 2

Què diu aquest ara?

SERVENTA 1

Bah! Tu ni cas! Vine, vine!

Escena 10

Banquet al castell de Constantí. Es pot separar l'escenari en dos ambients: les taules dels convidats principals, menjant, i una sala contigua, a on transcorre l'escena. El MAJORDOM resta pendent del que passa al menjador, a la sala DOS SERVENTS fan petar la xarrada.

CEC DE SANT BARTOMEU

I com és de suposar,
després d'agradar Déu
aconcentaren els convidats,
tot oferint-los un banquet
que mai oblidaran.

SERVENTA 2

Buf! Ara que no ens senten... Quin tràfec!

SERVENTA 1

Que no volies formatge? Doncs té, dos trossos! Ha, ha, ha!

SERVENTA 2

Ai! I tot just acaba de començar.

SERVENTA 1

Va, dona, va! Que no n'hi ha per tant! Has comptat els convidats?

SERVENTA 2

Sí: cent trenta-quatre, ni més ni menys.

SERVENTA 1

Vols dir? El majordom va comentar que serien més de cent cinquanta persones!

SERVENTA 2

Com que al final no ha vingut el de Mallorca, potser...

(abaixant la veu)

He sentit a dir que l'infant Pere i el seu germà es trobaran a Barcelona d'aquí uns dies.

SERVENTA 1

Ah, sí? Quina llàstima que no hem pogut veure el tiet de Mallorca! Diuen que és tan...

(sospira i es queda com encantada)

...tiet!

SERVENTA 2

Llàstima? Però, què dius! Ha estat un gran honor pel nostre batlle ser el padrí.

(baixa la veu)

I ara que està content ens tractarà millor.

SERVENTA 1

No ho sé jo! I si li puja al cap i es creu un membre de la cort? T'imagines: "Sí, noble senyor! No, noble senyor!?"

SERVENTA 2

Tu creus? El senyor batlle és tan...

(irònica)

...batlle!

Totes dues riuen

SERVENTA 1

Escolta, tu on t'has ficat aquests dies? No t'he vist als preparatius.

(l'aparta una mica i la mira de dalt a baix)

No estaràs embarassada, oi?

SERVENTA 2

Però què dius tu ara? Ja saps que al castell sempre hi ha molta feina...

SERVENTA 1

Ja, és clar!

(malèvola)

La tropa dona molts maldecaps, oi?

SERVENTA 2

Mira que ets de malpensada!

SERVENTA 1

Jo!? No pas!

SERVENTA 2

Xist! ve algú...

S'obre la porta i surt el majordom.

MAJORDOM

Vosaltres dues! Aneu a la cuina i porteu 4 peces de carn per a la taula de l'arquebisbe i l'infant En Pere i 2 per a la taula de la infanta. Heu sentit bé?

SERVENTES

Sí, senyor! Quatre peces de carn per a la taula de l'arquebisbe i 2 per a la taula de la infanta!

MAJORDOM

Deixeu-les a la taula de servei i espereu mentre els cambrers fan el seu treball. Queda clar?

SERVENTES

Sí, senyor! Les deixem a la taula i esperem!

MAJORDOM

Molt bé.

(menys autoritari)

A un senyal meu retireu de les taules allò que us vagi indicant.

SERVENTES

Sí, senyor!

MAJORDOM

(murmura amb una mica de menyspreu)

Parell de dropes!

El majordom es retira de nou al saló.

SERVENTA 1

Què li passa a aquest?

SERVENTA 2

Au, calla! Anem per feina! No em ve de gust rebre unes fuetades.

SERVENTA 1

Fuetades?! Que n'ets d'exagerada!

(Fa una ganyota de desaprovació)

SERVENTA 2

Formatge! Ja te'n donaré jo, de formatge!

(Li torna una altra ganyota de desaprovació)

SERVENTA 1

T'has fixat quin vestit més bonic porta madona Constança? Quines teles, Déu meu!

SERVENTA 2

Sí, per a vestits estic jo! Au, tira!

Tots dos caminen cap a la cuina.

Escena 11

Comiat. El cec es treu el barret i el comença a passar demanant almoïna. Quan acaba, mira el contingut del barret i somriu. Torna al seu lloc i comença a recitar el poema de tancament.

CEC DE SANT BARTOMEU

I així va ser, vilatans,
que al poble de Constantí
van batejar un infant,
el mateix rei Jaume II,
fill de Pere "el Gran",
nét de Jaume el Conqueridor
i de la reina Violant.

No va ser l'única vegada
que vindrà sa Majestat,
sempre tingué un vincle
amb el poble que el batejà.

Altres fets gloriosos
m'agradaria relatar.
Molts són els romanços
que recorda el meu cap.

Però he promès una història
i aquesta ja s'ha acabat.
Si voleu sentir-ne una altra,
doncs haureu d'esperar.

El Cec de Sant Bartomeu
vindrà tots els dimarts;
si no el trobeu busqueu-lo
a la plaça del mercat.

Avui heu estat generosos
amb aquest pobre joglar,
resta només agrair-vos
la vostra amabilitat.

VILATANS
(aplaudeixen)

VILATÀ
Has fet honor a la teva paraula, cec! Ha estat una bona història; però real, el
que es diu real, no és que ho sigui gaire!

VILATANA
Però què dius? Si és ben bonica! Què bé que el nostre batlle acabés sent el
padrí, oi?

CEC DE SANT BARTOMEU
Bé, respecte a això...

VILATÀ
(interromp)
De debò que t'ho has empassat?

VILATANA
Oh, i per què no? Que potser el batlle no és una persona honorable i digna?

CEC DE SANT BARTOMEU
Sense cap mena de dubte, però...

VILATANA
(interromp)
Veus? Que parles com si ho sapiguessis tot!

VILATÀ
Que no veus que no és possible que un batlle sigui el padrí d'un rei?

VILATANA

Tornem-hi! Què tens contra el nostre batlle?

CEC DE SANT BARTOMEU

Deixeu-me explicar...

VILATANA

(interromp amenaçant)

Jo de tu aniria amb compte amb el que dius!

VILATÀ

Pensa una mica, dona! Amb tanta noblesa per triar un padrí a l'alçada d'un rei, per què s'accontentarien els infants amb un simple batlle?

VILATANA

Ja ens ho ha explicat el cec! Perquè els nobles eren dolents i envejosos!

CEC DE SANT BARTOMEU

D'això...

VILATÀ

(interromp)

Vols obrir els ulls? Que no entens que...

CEC DE SANT BARTOMEU

(interromp cridant)

(Voleu callar d'una vegada?

(silenci)

Potser m'he pres algunes llibertats, però es ben cert que el rei Jaume II es va batejar a Constantí.

VILATANA

I els padrins?

CEC DE SANT BARTOMEU

Qui ho sap?

VILATANA

Llavors per què heu dit que van ser el batlle i sa muller?

CEC DE SANT BARTOMEU

Bé, com tu mateixa has dit abans, és una persona digna i honorable.

VILATÀ

I tant que sí, però no és un noble.

CEC DE SANT BARTOMEU

La noblesa, amic meu, es porta a dins del cor i no al cognom.

VILATANA

Ben contestat!

CEC DE SANT BARTOMEU

Ai, tant s'hi val qui van ser els padrins?! Aquesta vila, i no altra, va ser escenari d'un fet tan important. N'hauríeu d'estar ben orgullosos!

VILATANA

Teniu raó, tot i així m'he quedat una mica xafada.

CEC DE SANT BARTOMEU

Doncs pensa que el rei Jaume II va estimar-se molt Constantí. Va permetre fer mercat els dimarts i va visitar la vila en nombroses ocasions. I, a més, va encapçalar el trasllat del Braç de Santa Tecla a la catedral de Tarragona!

VILATANS

(murmuri general)

Explica'ns això!

Sí, sí, explica'ns-ho!

Els soldats es dirigeixen cap al Portal de l'Església (carrer Major) i fan rebombori.

CEC DE SANT BARTOMEU

No, no puc! Ben aviat us ho contaré, però ara he de marxar abans no tanquin les portes de la vila.

(comença a allunyar-se cap al carrer Major recitant)

Centcelles i Constantí,
dos pobles agermanats,
comparteixen història
i un orgullós llegat.

Si parlem d'un arquebisbe
o d'un batlle, tant s'hi val!
El que de veritat importa,
el que mai hem d'oblidar:
podrem entendre el present
només coneixent el passat.